

Spotřeba papíru

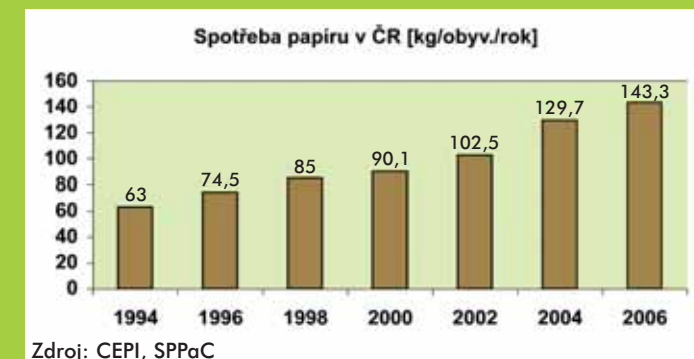


Spotřeba papíru v České republice se v roce 2006 zvýšila na 143,3 kg na jednoho obyvatele (celkem 1473,6 tisíc tun). Je to nejvyšší hodnota od vzniku ČR. Za posledních deset let vzrostla skoro dvojnásobně, jak vidíte v grafu. Je už o 50 kg na obyvatele vyšší než na Slovensku. Zatím nedosahujeme evropský průměr (200 kg), proto se předpokládá další růst.

S růstem spotřeby papíru vzrostla u nás i jeho výroba a v roce 2006 překročila 1 milion tun zboží. Vyráběný sortiment neodpovídá poptávce a většina výrobků se vyváží a dováží. Sami si můžete spočítat, kolik kamiónů je potřeba k převezení této masy.



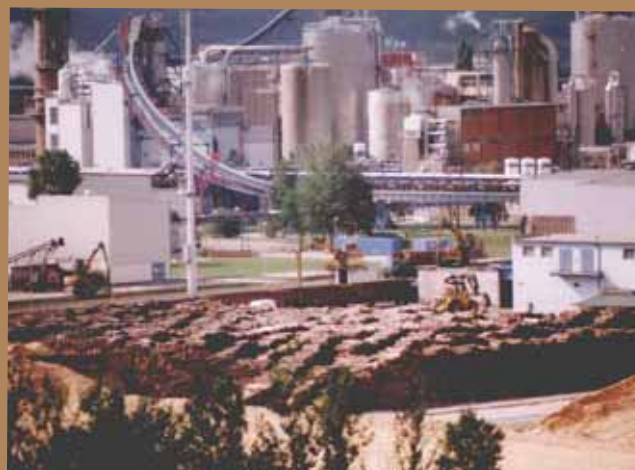
Rostoucí spotřeba papíru, vybudování nového provozu na výrobu dřevotřísky v Jihlavě a širší použití dřeva jako obnovitelného zdroje energie zvýšil tlak na lesy. Papírenský průmysl ročně spotřebuje 15 až 20 % u nás vytěženého dřeva. To vše by mohlo vést k růstu těžby a vzniku lesních druhově chudých plantáží.



Zdroj: CEPI, SPPaC

Papírenský průmysl a životní prostředí

Papírenský průmysl je energeticky náročné odvětví. Sice jako vstupní surovinu pro svou výrobu používá méně kvalitní kulatinu a štěpku (odpad z pil) a velkou část potřebné energie vyrábí z obnovitelných zdrojů (pálením kůry a dřeva), to však neznamená, že významně neovlivňuje životní prostředí. Celulózy ve Štětí a v Paskově patří podle Integrovaného registru znečišťování ve svých krajích v roce 2006 mezi největší zdroje emisí oxidu uhličitého.



Papírna ve Štětí. Foto: Václav Tutr.

Po roce 1989 snížil papírenský průmysl svůj podíl na znečišťování životního prostředí. Poklesly hlavně emise oxidu siřičitého a znečištění odpadních vod. Papír se také přestal bělit elementárním chlórem (papírny, které k bělení papíru používají chlór, se považují za významný zdroj dioxinů, jejichž eliminaci požaduje tzv. Stockholmská úmluva - více informací o této problematice naleznete na www.toxic.arnika.org).

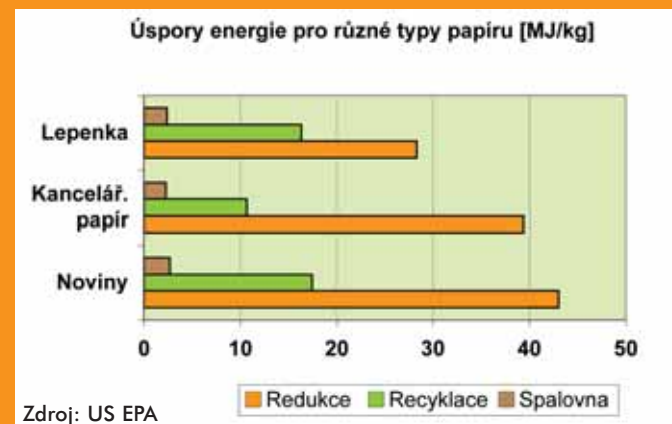
Konfederace evropského papírenského průmyslu (CEPI), jejíž členem je i český Svaz průmyslu papíru a celulózy, se zavázala, že poměr množství sběrového papíru ve výrobě a spotřeby bude v roce 2010 ve státech CEPI činit 66 % (v roce 2006 to bylo 63,4 %, v ČR to v roce 2005 bylo pouhých 35,1 %).



Globální oteplování a spotřeba papíru

Snížení spotřeby papíru a zvýšení recyklace jsou dvě možnosti, jak snížit emise skleníkových plynů. Snížení spotřeby znamená úsporu surovin a energie při výrobě papíru, snížení emisí z přepravy a znamená i více oxidu uhličitého zachyceného stromy (uloženého ve dřevě). Recyklací papíru snižujeme také tlak na lesy a zároveň šetříme energii potřebnou k výrobě celulózy. Spálením papíru bychom jí získali mnohem méně. Svoji spotřebou a chováním tak každý z nás a za sebe rozhoduje, jak zatíží naši Zemi, zda je to udržitelné a jak velká je jeho ekologická stopa.

Následující graf ukazuje, kolik energie ušetříme redukcí a recyklací 1 kilogramu kancelářské papíru, novin a lepenky a kolik získáme jejich spálením ve spalovně. Graf byl sestaven podle dat publikovaných Agenturou životního prostředí USA v roce 2006.



Zdroj: US EPA

Evropská komise na svých stránkách ke klimatickým změnám uvádí, že recyklace 1 kg papíru snižuje emise oxidu uhličitého o 900 gramů a že jeden strom za rok spotřebuje asi 6 kg CO₂. Více na http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/index_cs.htm.

"...jde o to být hrdí na to, s jakým málem vystačíme, ne se chlubit tím, jak moc plýtváme..."

Erazim Kohák



Papírový manifest

Denně v České republice vyprodukujeme takové množství papírového odpadu, které by zaplnilo nákladní vlak o délce 1,4 km. Na každou tunu papíru je nutné porazit až 14 vzrostlých stromů. Použitý papír často končí na skládkách, nebo ve spalovně... Bez konkrétních činů konkrétních lidí se na současném stavu nic nezmění!

My, níže podepsaní, přijímáme svůj díl zodpovědnosti za zachování našeho přírodního bohatství pro nás i budoucí generace i pro přírodu samotnou. Ta má svou hodnotu bez ohledu na to, zda poskytuje člověku přímý užitek.

Svým podpisem vyjadřujeme svoji podporu kampani sdružení Arnika „Šetrné papírování“. Sami se zavazujeme upřednostňovat recyklovaný papír všude tam, kde je to možné. Prosazujeme třídění a sběr papíru ve svých domovech, v práci i ve škole.

Tímto manifestem chceme zároveň vyzvat ty, kdo používají kancelářský papír (úředníky státní správy, pracovníky bank a velkých kancelářských firem), aby i oni upřednostnili při své práci recyklovaný papír a přispěli k jeho recyklaci.

Čím více nás je, tím větší sílu máme a můžeme se tak zasadit o ekologicky příznivější řešení.

Sdružení Arnika

(Manifest lze podepsat na www.papir.arnika.org/manifest.shtml)



Ekologické sdružení Arnika

Sdružení Arnika se zabývá znečištěním životního prostředí toxickými látkami a odpady, ochranou mokřadů a vodních toků a podporou účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Posláním sdružení Arnika je zlepšení stavu životního prostředí, jeho obrana před znečišťováním, ochrana a obnova přírodních hodnot na území ČR, a to i v evropském kontextu.

Pomůžete nám?

Je-li Vám sympatické, co Arnika dělá pro životní prostředí, přidejte se k nám a podpořte aktivity Arniky.

Zapojte se jako:

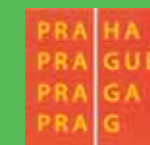
Člen/členka: Budete součástí významné organizace, která se výrazně zapojuje do ochrany životního prostředí. O činnosti Arniky budete informováni čtvrtletním zpravodajem a výroční zprávou. Doporučená výše členského příspěvku je 200 Kč ročně.

Prispěvatel/prispěvatelka: Nemáte-li čas angažovat se osobně, podpořte aktivity Arniky finančně. Za Váš finanční příspěvek budeme mocí vést kampaně na ochranu životního prostředí a informovat veřejnost. Finanční dar nad 1.000 Kč si můžete odečíst z daní.

Dobrovolník/dobrovolnice: Arniku můžete podpořit také svou dobrovolnickou pomocí - a být tak u toho, když se pořádají putovní výstavy, tiskové konference nebo happeningy. Získáte nové zkušenosti, ověříte si své dovednosti a poznáte nové přátele.

Chcete-li nás podpořit, zašlete vyplněnou návratku na naši adresu nebo se přihlaste na www.arnika.org.

Kontakt:
Sdružení Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3
tel/fax: 222 781 471, 222 782 808, GSM: 774 406 825
e-mail: arnika@arnika.org, www.arnika.org



Tento leták byl vytištěn s finančním přispěním Hlavního města Prahy a Ministerstva životního prostředí v rámci projektu „Předcházej a recykluj“.



Chci podpořit Arniku



Jméno

Příjmení

Ulice a číslo domu

PSČ

Město

Telefon

E-mail

(NEPOVINNÉ ÚDAJE)

Rok narození

Povolání

Na druhé straně si vyberte způsob podpory Arniky.

Svým podpisem vyjadřuji dobrovolný souhlas se zpracováním uvedených osobních údajů občanským sdružením Arnika (Chlumova 17, Praha 3, IČO: 26543281) a se zpřístupněním těchto údajů jeho organizačním jednotkám po dobu neurčitou. Mám právo přístupu ke svým osobním údajům, právo na jejich opravu či vymazání, jakož i další práva, která stanovuje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Datum

Podpis



Zajímají mě témata:

- Toxické látky a odpady
- Ochrana přírody
- Účast veřejnosti v rozhodování

Dávám přednost komunikaci:

- Poštou
- Emailem

Chci se zapojit jako:

- Dobrovolník/dobrovolnice** - mohu pomoci:

- s překlady (uveďte jazyk):
- v kanceláři (obálkování, archivace atd.)
- s propagací a šířením informací o činnosti Arniky
- s internetovou propagací
- účastí na happeningu nebo akcích
- umístěním výstavy ve veřejném prostoru
- mám nápad, jak se zapojit jinak:

- Člen/členka** (doporučený příspěvek je 200 Kč ročně)

- Příspěvatel/příspěvatelka**

- pravidelnou částkou: měsíčně/čtvrtletně

- jednorázově částkou:

Způsob úhrady:

- peníze jsem poslal/a dne:

- prosím, pošlete mi složenku

Číslo účtu Arniky pro členský příspěvek nebo finanční dar:
173 570 941/0300



Kampaň „Šetrné papírování“

Cílem kampaně je omezit zbytečnou spotřebu papíru a zvýšit jeho využití a recyklaci. Vzorem pro kampaň je odpadová pyramida, kde na prvním místě je předcházení vzniku odpadu a redukce spotřeby, na druhém místě je maximální využití papíru a na třetím místě jeho recyklace.



Na snížení spotřeby se mohou podílet domácnosti, úřady, firmy, školy, prostě každý z nás. Možností je mnoho. Domácnosti se mohou bránit zbytečné reklamě, kupovat méně balené zboží. V práci zvažte, zda skutečně potřebujete tisknout každý dokument, případně kolikrát ho je třeba vytisknout. A když už ano, tiskněte ho oboustranně nebo na jednostranně popsané listy. Pomocí můžete také tím, že budete kupovat výrobky z recyklovaných materiálů. Přehled ekologicky šetrných výrobků naleznete na www.ekoznacka.cz.

Do naší kampaně se můžete zapojit také tím, že uděláte konkrétní kroky popsané dále. Buďte příkladem pro své okolí. Vaše dotazy posílejte na e-mail papir@arnika.org. Budeme rádi, když nám napíšete o svých zkušenostech. Více informací naleznete na www.papir.arnika.org.



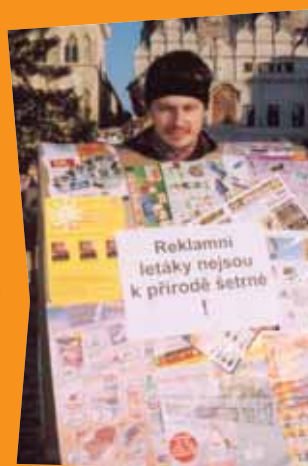
Konkrétní krok - méně reklamy

Podle menšího průzkumu Arniky z roku 2003 dostanou české domácnosti do poštovních schránek v průměru 2-3 letáky denně, asi 1,3 kg reklamy za měsíc. Ovšem lidé, kteří měli na schránce samolepku s textem „NEVHAZUJTE REKLAMU, PROSÍM“, dostali letáků polovinu až třetinu. Jednoduchým způsobem, díky samolepce na schránce, tak může každá rodina za rok vyprodukovat asi o 8 až 10 kg odpadu méně.



Co tedy můžete udělat Vy?

- 1.** Nalepte si na schránku nápis „NEVHAZUJTE REKLAMU, PROSÍM“ (na požádání zašleme, můžete si ji ale vyrobit i sami nebo stáhnout z internetu - www.arnika.org/publikace.shtml). Pokud firmy nápis na schránce nerespektují, stěžujte si buď přímo jim nebo zašlete podnět na Magistrát hl. města Prahy, odbor živnostenský, Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1 (vzor podnětu a kontakt na větší distributory reklamy naleznete na www.papir.arnika.org).
- 2.** Pokud firmy nápis na schránce nerespektují, stěžujte si buď přímo jim nebo zašlete podnět na Magistrát hl. města Prahy, odbor živnostenský, Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1 (vzor podnětu a kontakt na větší distributory reklamy naleznete na www.papir.arnika.org).
- 3.** Pokud neuspějete se stížností a firma dál nebude respektovat označení Vaší schránky, obraťte se na nás (kontakt je na jiném místě letáčku).



Konkrétní krok - používejte recyklovaný papír

Použití recyklovaného papíru zatěžuje životní prostředí méně. Vede k nižším emisím znečišťujících látek do vzduchu i do vody. Zpracování sběrového papíru potřebuje oproti výrobě papíru z buničiny asi o 60 % méně energie a zhruba o 60 % méně vody. Emise oxidu uhličitého jsou nižší o 16 % (podle údajů z Německa, IFEU 2006). Každá tona recyklovaného papíru zachrání přibližně 14 vzrostlých stromů.



Kvalita recyklovaného papíru je srovnatelná s kvalitou papíru vyrobeného z primárních surovin. Potvrzuje to vyjádření dodavatelů kopírek a tiskáren, které naleznete na www.papir.arnika.org.

Na našem webu naleznete seznam výrobců z recyklovaného papíru a jejich dodavatelů. Informace o zeleném úřadování naleznete na www.zeleneuradovani.cz. Příklady dobré praxe naleznete na webu Národní sítě zdravých měst ČR: www.dobrapraxe.cz.

Konkrétní krok - třídte papír

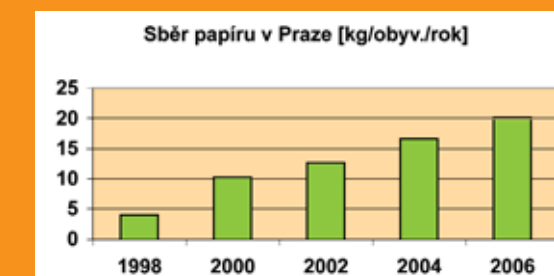
Třdit papír můžete doma i v práci. Domácnosti odkládají papír zdarma do modrých kontejnerů, firmy se buď mohou zapojit do tzv. systému města, nebo musí uzavřít smlouvu s firmou, která má pro nakládání s odpady oprávnění (více informací najdete na: <http://envis.praha-mes-to.cz/odpady> v levém menu ve složce „Odpady v Praze - informace pro firmy - využívání systému města živnostníky“). Děti třídí papír v mateřských a základních školách v rámci celoročních soutěží. Množství sběrového papíru vytříděného v systému města a na školách vidíte na grafu.



Do modrých kontejnerů

můžete vyhodit noviny, časopisy, knihy, reklamní letáky, sešity a kancelářský papír, ale i karton, různé papírové obaly (např. sáčky), lepenku a krabice. Do těchto nádob nikdy nevhazujte mastný nebo znečištěný papír, ale ani voskový a uhlový papír. Dále sem nepatří hygienické potřeby, kapesníky a dětské pleny. Obaly z papíru musí mít pod recyklačním trojúhelníkem zkratku PAP nebo číslice 20,21,22. Z časopisů a dokumentů nemusíme odstraňovat kancelářské svorky. Do nádob můžete házet i kancelářské obálky s fóliovým okénkem.

Další informace o třídění papíru v Praze naleznete na: <http://envis.praha-mesto.cz>.



Množství papíru vytříděného v systému MHMP a ve školách
Zdroj: MHMP



ŠETRNÉ papírování